

ECZACILIKLA İLGİLİ YASALAR

Mevzuat (yasa), yürürlükte olan bütün yazılı hukuk kurallarıdır.

Eczacılık mevzuatı (yasaları), eczacılık hizmetlerinin nasıl örgütleneceğini, nasıl yürütüleceğini, hizmetlerde yetkinin kimde bulunduğunu, görev ile sorumluluğun ne olduğunu belirten eczacılıkla ilgili yasa, tüzük, yönetmelik ve kararnamelerden oluşur.

Eczacılık mevzuatını oluşturan bu yasa ve yasalara dayanılarak çıkarılmış olan yönetmeliklerin bir çoğunun sonunda cezai hükümler bulunmakla birlikte eczacılık hizmetlerinin sağlık hakkı kapsamında sunumu sırasında önemli olan, eczacılık personelinin hizmet biğimi ve sorumluluk duygusudur.

ANAYASA

Devletin temel yapısını, yönetim biçimini, devletin temel organlarını, bunların birbiriyle ilişkilerini, kişilerin devlete karşı, devletin kişilere karşı olan hak ve görevlerini düzenleyen en üstün yasadır.

KANUN (YASA)

- Yasama organlarınca yazılı biçimde sürekli olarak uygulanmak üzere oluşturulan hukuk kurallarıdır.
- Anayasamıza göre, yasama yetkisi TBMM ne tanınmıştır ve bu yetki başka bir organa devredilemez.
- TBMM de kanun önerme yetkisine, Bakanlar Kurulu ve milletvekilleri sahiptir.
- Bakanlar Kurulu'nun hazırladığı öneriye “**Kanun Tasarısı**”, TBMM üyelerinin hazırladığına da “**Kanun Teklifi**” adı verilir.

- **Tasarı ve teklifler önce Meclis'te ilgili komisyonlarda görüşülür, sonra kabul edilen tasarı ve teklifler Meclis Genel Kuruluna gelir ve burada oylanarak kabul edildikten sonra kanunlaşmış olur.**
- **Kabul edilen kanun Cumhurbaşkanı tarafından imzalanır ve Resmi Gazetede yayımlanır.**
- **Cumhurbaşkanı uygun görmezse kanun bir kez daha görüşülmek üzere TBMM tekrar geri gönderilir. Buna, Cumhurbaşkanı'nın kanunu “**veto etmesi**” adı verilir. Meclis yine aynı şekilde kabul ederse Cumhurbaşkanı'nın ikinci kere veto yetkisi yoktur, imzalayıp yayımlatması gerekir. Bütçe kanunu ise veto edilemez.**

- **Kanunun yürürlüğe gireceği tarih, kanun metninde yazılı olabilir. Eğer bu tarih açıkça belirtilmiş değilse, kanunlar Resmi Gazete’de yayınlandıktan 45 gün sonra yürürlüğe girerler.**
- **Kanunlar Anayasa’ya aykırı olamaz. Kanunların Anayasa’ya uygun olmaması durumunda Anayasa Mahkemesi’nde dava açılır ve Anayasa Mahkemesi yasanın Anayasa’ya uygun olmadığı yönünde karar verirse o yasa iptal edilmiş olur.**

TÜZÜK

- **Tüzük, bir kanunun uygulanmasını göstermek veya emrettiği işlerin yapılışını belirtmek üzere, Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan yazılı hukuk kurallarıdır.**
- **Tüzükler çıkarılırken Danıştay'ın denetiminden geçirilir.**
- **Bakanlar Kurulu tarafından kabul edilen tüzük, Cumhurbaşkanı tarafından onaylanarak Resmi Gazete'de yayımlanır. Tüzük çıkarma yetkisi sadece Bakanlar Kuruluna verilmiştir, başka bir organ tüzük çıkaramaz.**
- **Yasaya aykırı düşen tüzük veya tüzük hükmünün iptali için Danıştaya başvurulur.**

YÖNETMELİK

- **Yönetmelikler Başbakanlık, Bakanlıklar ve öteki kamu tüzel kişilerinin (belediyeler, üniversiteler gibi) kendi görev alanlarını ilgilendiren yasaların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere çıkarttıkları hukuk kurallarıdır.**
- **Anayasa'ya, kanunlara ve tüzüklere aykırı olamazlar. Kanuna ve tüzüğe aykırı yönetmeliğin iptali için Danıştay'a başvurulabilir.**

KARARNAME

Bakanlar kurulunca verilmiş olan ve Cumhurbaşkanı da imzalamış olduğu kararlar.

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

Anayasada belirtilen esaslar dahilinde ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce belirlenecek konularda hükümetin kanun gücünde kararname çıkarması, kanun gücünde çıkardığı yazılı hukuk metinleri.

GENELGE, TAMİM

Bir konuyu çeşitli birimlere iletmek üzere yazılan yazı; resmi işlerde üst makamların alt makamlara belli konularda bilgilendirmek ve onları yönlendirmek üzere gönderdikleri yazı.

ECZACILIK İLE İLGİLİ YASALAR

- **6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun (1953)**
- **6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Hakkında Kanun (1956)**
- **984 sayılı Ecza Depoları Hakkında Kanun (1927)**

ECZACILIK İLE İLGİLİ YASALAR

- **767 sayılı Türk Kodeksi Hakkında Kanun (1926)**
- **2313 sayılı Uyuşturucu Maddeler Hakkında Kanun (1933)**
- **1262 sayılı İспенçiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu (1928)**

6197 SAYILI ECZACILAR VE ECZANELER HAKKINDA KANUN (1953)

Birinci Bölümde:

- Eczacılık nedir ve kimler eczacı olabilir?
- Eczacılık yapabilmek için gerekli koşullar nelerdir?
- Eczacılık yapmaya ve mesleğin yürütülmesine engel durumlar nelerdir?
- Eczacılık ruhsatının geri alınmasına neden olan durumlar nelerdir

- **Eczacılık ruhsatının geçersiz olduğu durumlar nelerdir?**
- **Eczacı hangi durumlarda mesul müdürlük yapabilir?**
- **Hangi durumlarda ecza dolapları açılabilir?**

İkinci Bölüm

- Eczanede bulundurulması gerekli olan alet ve edavatlar
- Eczanenin kaç metre kare olacağı ve kaç kısımdan oluşacağından bahsetmektedir.

Üçüncü Bölüm

- Eczanelerde bulundurulacak ecza ve kimyevi maddelerden, bunların Türk Kodeksine uygun olmasından
- Zehirli ve uyuşturucu maddelerin saklanması
- Eczaneye gelen reçetelerde dikkat edilmesi gereken hususlardan, reçete kayıt defterine kayıt edilmelerinden bahseder.

Dördüncü Bölüm

- Eczanelerin kimler tarafından nasıl ve ne şekilde teftiş edileceğinden bahsetmektedir.

Beşinci Bölüm

- Eczacının ne kadar süre eczaneden ayrılabilceği, eczanelerin gece ve tatil nöbetlerinden bahsetmektedir.

Altıncı Bölüm

Bu yasaya uyulmadığı takdirde eczacıların alacakları cezalardan bahsetmektedir.

6643 SAYILI TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ KANUNU (1956)

Türkiye sınırları içinde meslek ve sanatlarını yürütmeye yetkili olup da, özel kanunlarında üye olamayacakları belirtilenler hariç, sanatlarıyla uğraşan ve meslekleriyle ilgili hizmetlerde çalışan eczacıların katılmasıyla; eczacıların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, eczacılığın genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak; eczacıların birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere, meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadıyla tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde Türk Eczacıları Birliği kurulmuştur.

Mesleğini serbest olarak icra eden veya özel kuruluşlarda eczacılıkla ilgili hizmetlerde çalışacak eczacılar işe başlamadan önce buldukları ilin eczacı odasına kaydolmaya ve üyelik ödevlerini yerine getirmeye mecburdurlar. Eczacı odalarına kayıtlı eczacılar diğer kanunlarla kurulmuş meslek odalarına kaydolmaya zorunlu değildir.

Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teőebbüslerinde asli ve sürekli kadrolarda çalışan eczacılar ile herhangi bir sebeple meslek ve sanatıyla uğraőmayan eczacılar istedikleri takdirde eczacı odalarına kaydolabilirler.

Türk Eczacıları Birliği

- a) Eczacı Odaları,
- b) Merkez Heyeti,
- c) Yüksek Haysiyet Divanı,
- d) Büyük kongreden oluşur.

- **Türkiye’de toplam 47 Eczacı Odası vardır.**
- **Sınırları içinde Eczacı Odalarına kayıtlı en az 150 eczacı bulunan her ilde bir Eczacı Odası kurulur.**
- **Sınırları içinde oda kurmak için yeter sayıda eczacı bulunmayan illerdeki eczacıların hangi illerdeki eczacılar ile birleştirilerek yeni bir eczacı odası kurulacağı ve merkezinin hangi il olacağı veya bu gibi illerdeki eczacıların hangi il eczacı odasına bağlanacağı; memleketin coğrafi ve ulaşım durumu ile eczacıların toplu olarak buldukları iller göz önüne alınarak Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyetinin önerisi üzerine Büyük Kongrece kararlaştırılır.**

- **Yeni kurulacak odaların kurucu üyeleri Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyetince atanır. Yeni kurulan odalar en geç üç ay içinde organlarının seçimini yapar.**
- **Odalar kuruluşlarını Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti aracılığı ile Sağlık Bakanlığına bildirmekle tüzel kişilik kazanırlar.**

Eczacı Odaları

- **Umumi Heyet**
- **İdare Heyeti**
- **Haysiyet Divanı**

- **Umumi Heyet** Eczacı Odalarına kayıtlı üyelerin toplanması ile teşekkül eder.
- Üye sayısı 250'ye kadar olan Eczacı Odaları'nın **İdare Heyeti** ise 5 asil, 5 yedek, 250'den fazla olanlarda 7 asil ve 7 yedek üyeden oluşur.

- **Haysiyet Divanı** 5 asil, 5 yedek üyeden oluşur.
- Haysiyet Divanına seçilebilmek için yurt içinde en az 5 sene meslekte çalışmış olması şarttır. Bu vasıflardaki üye ile heyet tamamlanmadığı takdirde en az üç sene hizmet etmiş bulunanlar da seçilebilirler.

Odaya Kayıt İçin İstenen Belgeler

1-Dilekçe

2-Hal tercümesi (özgeçmiş)

3-Nüfus Kağıdı örneği (muhtarlıktan)

4-İkametgâh ilmühaberi (muhtarlıktan)

5-Mezuniyet belgesinin noter onaylı fotokopisi

6-4 adet fotoğraf

Merkez Heyeti

- Merkez Heyeti TEB'i yurt içinde ve yurt dışında en iyi şekilde temsil etme yetkisine sahiptir. Merkez Heyeti 2 yıllık bir dönem için Büyük Kongre delegeleri arasından seçilen 11 asil ve 11 yedek üyeden oluşur.

Yüksek Haysiyet Divanı

- Yüksek Haysiyet Divanı Büyük Kongrece seçilen 9 asil, 9 yedek üyeden oluşur.
- Yüksek Haysiyet Divanı'na seçilebilmek için Türkiye'de en az 15 sene meslekte çalışmış olmak ve mesleki bir suç işlememiş olmak gerekir.

Büyük Kongre

- Eczacı Odalarının Umumi Heyetince gizli oy ile seçilirler.
- Üye sayısı 200'e kadar olanlar 5 asil, 5 yedek, 200'den fazla olanlar 7 asil, 7 yedek üye, 500 den fazla üyesi olanlar, yedi üyeye ilave olarak 500 den fazla her tam 500 üye için birer üye seçerler.

767 SAYILI TÜRK KODEKSİ HAKKINDA KANUN (1926)

- Türk Kodeksini hazırlamak üzere Sağlık Bakanlığı'na bağlı olarak en çok 15 kişiden oluşan bir kodeks komisyonu kurulur.
- Komisyon üyeleri Sağlık Bakanlığı'nın Başbakanlığa teklifi ve Cumhurbaşkanı'nın onayı ile oluşturulur.
- Kodeks komisyonu insan ve hayvan sağlığında kullanılan bitkiler ile bütün basit ve bileşik kimyevi maddelerin çeşitli özelliklerini belirtir.
- Bütün reçetelerin kodekse tamamen uygun olarak hazırlanması zorunludur.

984 SAYILI ECZA DEPOLARI HAKKINDA KANUN (1927)

- Ecza deposu açmak için Sağlık Bakanlığı'ndan izin almak gerekir.
- Eczane açma yetkisi olan herkes ecza deposu açabilir.
- Yasaya göre eczacı olmayan kişiler de ecza deposu açabilir.
- Bir şirket tarafından da ecza ticarethanesi açılabilir.

Ecza Depolarının Eczanelerden Farkı

- 1. Ecza depolarının şubeleri olabilir. Bir merkez ve bunun şubeleri aynı yerde ya da başka illerde olabilir. Kanun gereğince her şubenin ayrı bir mesul müdürü olmalıdır.**
- 2. Bir haftayı aşan sorumlu müdür ayrılışlarında o yerdeki Sağlık Müdürlüğü'ne haber verilir. O depoda çalışan başka bir eczacı sorumluluğu yüklenebilir.**

- **Bir hafta ile iki ay arasında ayrılma söz konusu ise : Depoda başka eczacı yoksa; 5 yıl süreyle bir depoda ya da eczanede çalıştığını ispat edebilen bir görevli varsa sorumluluğu yüklenebilir.**
- **İki ayı aşan sorumlu müdür ayrılışlarında mutlaka sorumlu müdür tayin edilmelidir.**
- **Bir ecza deposunun sorumlu müdürü olan eczacı, eczane açamaz.**

- **Ecza depoları yalnız eczanelere ilaç satışı yapabilir. Halk ecza deposundan reçeteyele ilaç satın alamaz. Ecza depolarından eczanelere toptan veya perakende ilaç satışı yapılabilir. İlaç üretilen imalathanelere ilaç ya da yardımcı madde satılabilir. Kozmetik materyal varsa halka satılabilir.**
- **Ecza depoları zehirli maddelerin alım ve satımını kaydetmek üzere tasdikli bir defter tutmak zorundadırlar.**

Bir Ecza Deposunun Eczanelerden Farkı **(Özet Olarak)**

- **Eczacı olmayan kişiler tarafından açılabilir**
- **Ortaklık şeklinde açılabilir**
- **Şubeleri vardır**
- **2 aya kadar mesul müdür bulunamazsa tecrübeli bir kalfanın sorumluluğunda işletilebilir**
- **Reçete hazırlanamaz**

1262 SAYILI İSPENÇİYARİ VE TIBBİ MÜSTAHZARLAR KANUNU (1928)

Tıbbi müstahzarın, eczacıya hazır olarak gelen ilacın ne olduğunu tanımlar:

Kodekste yazılı şekil ve formül dışında, bilimsel kurallara uygun olarak ve sabit bir şekilde yapılarak, yapanın ismiyle ya da özel bir isim altında (ticari isim) ticarete çıkarılan tedavide kullanılan, her nevi basit ve bileşik, tedavi edici özelliği olan formülasyonlara ispençiyari ve tıbbi müstahzar ismi verilir.

Reçeteye verilmesi şart olan tüm müstahzarlar ancak reçeteye ve diğerleri reçetesiz olarak sadece eczane ve ecza depolarında kanun gereğince satılır. Diş tozları, suları ve macunlarının satışı buna tabi değildir.

MADDE 2: Bu madde gereğince bazı maddeler tıbbi müstahzar sayılmaz ve reğetede yazılsa dahi eczane dışında satılabilir. Bunlar; ilağlı sabunlar, kimyevi maddeleri ihtiva etmeyen tıbbi gıdalar, sağ suları ve boyları, diş tozları, suları ve macunları ve zehirli madde taşımayan bütün tuvalet malzemeleri gibi.

MADDE 3: gereğince ÷lkemizde imal edilen ve yurt dışından ithal yoluyla, T÷rkiye'ye getirilen b÷t÷n ispençiyari ve tıbbi m÷stahzarların piyasaya çıkarılması için yurt dışından getirilecek olanların ithalinden önce Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'ndan izin almak gerekir.

Türkiye'de müstahzar üretimine, laboratuvar, fabrika ve imalathane açmaya Türk hekim, eczacı ve kimyagerleri izinlidir. Veteriner hekimlikte kullanılan ilaçlar için veteriner hekimler ve diş hastalıkları için kullanılan ilaçlar için diş hekimi olan bir mesul müdürün sorumluluğu altındaki gerçek ve tüzel kişiler yetkilidir.

Bu kanuna göre ilaç üretim yerinin her türlü sağlık ve ilmi şartlara uygun olması gerekir.

Bu yerler S.S.Y.B.'nin teftişi altındadır.

6.Madde: Müstahzar üretimi için önce S.S.Y.B.'na başvurulur. Başvuruda; bir dilekçe ile birlikte üretilecek müstahzardan beş numune ve müstahzarı oluşturan maddenin cinsi ve miktarı açık olarak bildirilir, formülasyonu, müstahzarın konulacağı kap ve ambalaja ait örnekler ve prospektüs örneği, müstahzarın fiyatını gösterir bir belge Sağlık Bakanlığı'na verilir.

7.Madde: Bakanlıkça bu belgeler incelenir, analizler yapılır ve eğer gerekli şartları taşıyorsa izin verilir.

- **Bütün müstahzarların dış ambalajı üzerinde ve prospektüsünde açık ve Türkçe olarak ruhsat sahibinin ve yapılan laboratuvar veya fabrikanın adı, adresi, ruhsat no'su ve tarihi, nasıl kullanılacağı ve fiyatı yazılır. Eğer müstahzarın yapısında etken bir madde varsa bu maddenin cinsi, miktarı ve üretildiği tarih yazılı olmalıdır. Bunun yanında reçeteli veya reçetesiz satılıp satılmayacağı ambalajda yazılmış olmalıdır.**

- Müstahzarı öven veya taşımadıkları bir takım tedavi edici özellikleri gösteren veya tedavi edici özellikleri büyüterek film, ışıklı veya ışiksiz ilan, radyo veya basın yoluyla reklam yapılamaz. Ancak bilimsel toplantılar yapılabilir.
- Bunlara uymayan kişiler kanunun ilgili hükmünce cezalandırılır.

Yurt dışında üretilen ilaçları izinsiz olarak ithal etmek veya satmak kaçakçılık suçunu oluşturur. Kanunda bu kanunun nasıl uygulanacağına dair bir yönetmelik yapılacağı belirlenmiştir.